

v mesto, premišlujem, koliko sem pač že čula slovenskih besed.)*

Žalostni rezultat mojega premišljevanja: niti jedne. Kar se mi je dosedaj govorilo, kar je množica okoli mene čebljala, vse je bilo rečeno le v tisti blaženi nemščini, kakor če bi bili res tam kje v „rajhu“. No, si mislim, bomo pa videli, če se res ne da nič prisiliti. Izstopivša iz voza, zahtevam tedaj od prihajajoče sobarice sobo v slovenskem jeziku. Oh, kako se mi je uljudno klanjala, kako je znala lepo v domačem jeziku govoriti; prav videlo se ji je, da jo veseli, streči slovenskemu gostu.

Tako se mi je godilo vse povsod. V prodajalnicah, kjer je vse tolko tisto spačeno ljubljansko nemščino, sem zahtevala v slovenskem jeziku, a mahoma so se zavedli mladi merkurjevi sinovi svojega slovenskega pokolenja in domača beseda jim je tekla prav gladko iz ust. V gostilni, v sladličarni, vse, povsod se mi je streglo po slovenski, ker sem jaz tako govorila in hotela.

Vprašam tedaj, kje bi bil tisti nemški značaj naše bele Ljubljane, če bi se vsi držali načela: govoriti na cesti in v javnih lokalih le v lepem našem domačem jeziku? Pristnih Nemcev je v Ljubljani res tako malo, da se mej Slovenci kar izgublja, krivi smo si tedaj sami, če ima naša slovenska metropola pečat nemštva. Možki spol je v tem oziru nekoliko — ne baš veliko — a vendar nekoliko boljši. A naše dame? — joj meni! — človek bi kar mislil, da jih je sram govoriti v svojem materinskem jeziku. Ali ni to žalostno? Ali moremo potem zahtevati, da naj tujci spoštujejo naš narod, če ga sami preziramo, teptamo in potujčujemo? To bi bila nezmisel. V prvi vrsti moramo sami za to skrbeti, da pridobimo svojemu jeziku pravo veljavo. Verjemite mi, cenjene moje bralke, i najbolj zagrizena nemška tvrdka se ne bode branila slovenskega jezika, če ji prinaša kupcev. Sicer pa mislim, da je dolžnost vsakega zavedenega Slovenca, zahajati le v slovenske prodajalnice. Dunajske krščansko-socijalne gospodinje se ogibajo vsake židovske tvrdke, pa se me Slovenke ne bi mogle ogibati nemških?

Ohrabrite se tedaj, Slovenke, govorite slovensko, kjerkoli ste, navadile se boste, da se vam ne bode več jezik zapletal, lomeč svojo materinščino (o ironija!) Kmalo se tudi občinstvo privadi, da tudi izvoščeki ne bodo več klicali svoj: Fahr' mer Frailn, da i premogari ne bodo več ponujali svojih „steinköln“.

Odpotovala sem iz Ljubljane z bridko zavestjo, da bi bilo lahko vse drugače — boljše — da le trdno hočemo. Bog daj, da bode res drugače, ko se spet vrnem v ljubljeno mi mesto.

Zvon na peronu zapoje v tretjič. „Laibach — einsteigen! mi doni zopet na uho. Sprivodniki zalopnejo in zaklepajo vrata. — „Fertig“ — in vlak se pomiče zopet naprej. — Bog te živi, lepa moja Ljubljana, Bog

*) Pridite v Trst in slišali bode, ali Vam bode kdo ponujal voz po nemško ali v kakem drugem jeziku, razven italijanskem! Kaj pravim Trst?! Vsako mesto kaže že ob vstopu vanje svoje narodno lice, zakaj li n a š e ne? Ali razume in zna italijansko vsak ki pride v Trst? (Op. ur.)

te živi, in daj tvojim prebivalcem ponosa, pravega narodnega ponosa, da se nam prikaže kot prava, krepka Slovanka.

Danica.

Oh, ene ni!

Mráz in zima sta zbežala,
Gorko solnce sije spet;
Pomlad se je prismehljala,
Pestro žizen pripeljala,
Mnoge cvetke gledam cvet.
Ene, najbolj ljubeznive,
Zdaj pa več med njimi ni,
Milice cvetice žive
Hčerke mi nepozábljive,
Ki pod Čavnom v grobu spi . . .

I. V—v.

Častni član.

Spisala Milka.

S čitalničnega okna V. je plapolala črna zastava, oznanjujoča tržanom, da je nehal živeti najnovejši častni član Luka Jermen. Od severa in juga zaganjala sta se vetrova v njo. In obema je ugodila. Zdaj je zamahnila proti jugu, zdaj proti severu. Toda tudi tega vrtenja je bilo skoro konec. Sneženi kosmiči jeli so jo obsipati in kinčati sé svojimi zvezdicami.

Polagoma se je i črni prapor umiril, in je liki drevesna skorja skrčen in zmrzel štrlel iz okna.

Čitalničarji so ga potegnili na podstrešje, da se tam otaja in posuši, ter počaka nove prilike, da bode oznanjeval smrtni dan narodnih sinov.

Dovolj dolgo je danes visel.

Čitalničarji zvršili so res svojo narodno dolžnost. Pokazali so svetu, da znajo v istini čislati svoje ljudi, svoje člane. In Luka Jermen bil je celó častni član čitalničin. —

Ko je ta ob novem letu slavila tridesetletnico svojega obstoja, spomnila se je v naglici svojih ustanoviteljev ter imenovala jih častnim članom. Žalibog, da jedini gospod Luka Jermen je brez svoje volje in želje dospel do tega mesta. On jedini je bil še živeči ustanovitelj čitalnice v trgu V

Ali tedaj, pred tridesetimi leti, bili so burni časi. Skoro, bi rekla, gorje mu, kdor si je upal sé svojo narodnostjo na dan. To so vam bili možje, značaji, ki so kljubovali vsem silam, da so narod probudili. Tudi v trgu V. bilo je nekaj tacihi vrlih narodnjakov. Seveda bila jih je komaj peščica, in kdo bi neki takrat iskal